

Mg. theol.

BELLA BRIŠKA

LATVIJAS EVAŅĢĒLISKI LUTERISKĀS BAZNĪCAS SIEVIEŠU ORDINĀCIJAS AIZLIEGUMA ZEMŪDENS AKMEŅI¹

Izmantotās abreviatūras

FB – *Facebook*

LELB – Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca

LGBTQ – lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un kvīru kopiena

SK – Stambulas konvencija

SO – sieviešu ordinācija

TW – *Twitter*

Ievads

LELB pārstāvji parasti pamato sieviešu ordinācijas aizliegumu ar paklausību Bībelei. Argumentācijā nereti tiek izmantoti Svēto Rakstu citāti; pats aizliegums tiek vienādots ar Bībeles mācību. Neskatoties uz biežo atsaukšanos uz Bībeles autoritāti, pētot dziļāk, rodas iespaids, ka bibliskie argumenti ir tikai daļa no LELB teologu pasaules uzskata, kas liek viņiem iestāties pret SO. Šī pētījuma gaitā tiks pētīts un analizēts SO aizlieguma konteksts un tā loma plašākos sociālos un ideoloģiskos procesos. Ar šo pētījumu vēlos demonstrēt, ka galvenie sieviešu ordinācijas aizlieguma iemesli LELB izriet no ārpus Bībeles avotiem.

¹ Raksts tapis Latvijas Luterāņu sieviešu teologu apvienības pētījumu konkursa “Studentu un pētnieku izstrādāto pētījumu finansēšana dzimumu līdztiesības jautājumos” ietvaros.

Pētījuma gaitā tiks analizēts LELB mācītāju (vai A. Vančenko gadījumā – palīgmācītāja) – Jāņa Vanaga, Krista Kalniņa, Jāņa Bitāna, Aigara Vančenko, Alda Pavloviča, Edija Kalekaura un Roberta Otomera – sociālo tīklu kontu saturs. Konkrētie mācītāji tika izvēlēti izpētei savas aktivitātes sociālajos medijos dēļ. Šis izvēles mērķis nav ideāls, jo ir pilnīgi iespējams, ka citi pārstāvji, kas ir mazāk iesaistīti tiešsaistes viedokļu apmaiņās, domā atšķirīgi. Neskatoties uz to un apzinoties, ka LELB nav ideoloģiski hegemonistiska, no izvēlētās cilvēku grupas viedokļiem ir iespējams iezīmēt vienotas tendences, kas liecina par LELB kā organizācijas domas virzienu.

Pētāmajos profilos tiks piefiksēta arī citu LELB garīdznieku aktivitāte (komentāri, tālāk dalīšanās un reakcijas uz ierakstiem), un, ja vien nav norādīts citādi, pētījumā pieminētie vārdi pārstāv LELB garīdzniecību. Ņemot vērā, ka bieži sociālajos tīklos cilvēki dalās ar saitēm uz citiem rakstiem, ierakstiem vai tvītiem, arī tie tiek uzskatīti par avotiem tālākai analīzei. Primārais pētījuma informācijas ieguvei izmantotais sociālais tīkls ir FB, jo tajā LELB pārstāvji ir visaktīvākie. Uzmanība tiks vērsta arī TW ierakstiem – šī platforma garīdznieku starpā kopumā tiek lietota retāk, bet gan J. Vanags, gan K. Kalniņš ir TW lietotāji, un viņu tvīti papildina to ainu, kas iegūstama FB profilos.

Sociālo tīklu profili ir pateicīgs saturs plašāka konteksta izpētei – tiešā diskusijas par SO gaitā visbiežāk tiek izmantoti teoloģiski argumenti, bet personīgajos profilos LELB pārstāvji mēdz atļauties nefiltrētāk paust savus uzskatus. Dažādi ieraksti, komentāri un dalīšanās ar citu autoru publicētām ziņām ļauj labāk saprast LELB pārstāvju pasaules redzējumu, kas iekļauj attieksmi pret sievietes lomu baznīcā.

Analīzē izmantotie materiāli ir gan no 2016. gada, kad oficiāli tika aizliegta sieviešu ordinācija LELB, gan no 2020. un 2021. gada. Paplašinātais laika nogrieznis ļauj pētījumā iekļaut vairāk informācijas par baznīcas diskursa attīstību kopš SO aizliegšanas. Ņemot vērā, ka analīzei tiek pakļauts plašāks jautājums par LELB pārstāvju vērtībām un viedokļiem, nav vērts strikti ievērot sieviešu ordinācijas diskusijas hronoloģiju. Vēl jo vairāk nav vērts to darīt, jo diskusija konkrēti par SO jautājumu LELB ietvaros bija relatīvi īsa un klusa, un no vēlāku gadu satura iespējams uzzināt daudz vairāk. Pētījuma mērķis ir sniegt plašāku ieskatu LELB pārstāvju pasaules redzējumā, kas ir novedis pie SO aizlieguma, kā arī noskaidrot SO lomu kopējā LELB diskursā.

Sieviešu ordinācijas aizlieguma atspoguļojums sociālajos tīklos

2016. gada 3. jūnijā LELB Sinode lēma grozīt baznīcas Satversmi, oficiāli formulējot, ka tikai vīrietis drīkst lūgt ordināciju.² 2016. gada diskusija par SO aizliegumu LELB garīdznieku sociālajos tīklos tā arī neieguva plašus apmērus.

² Satversme, LELB, <http://www.lelb.lv/lv/?ct=satversme> (skatīts 14.07.2021.)

Salīdzinot to ar citām kontroversijām, šķiet, ka plašsaziņas medijiem un lēmuma kritiķiem jautājums bija aktuāls, jo tas tika pietiekami daudzveidīgi atspoguļots un analizēts presē (īsa *Google* izpēte atrod 10 dažādus rakstus un intervijas par SO tēmu sekulāros Latvijas medijos 2016. gada laikā). Bet LELB pārstāvju starpā publiskas diskusijas bija īsas.

Lai arī J. Vanags 2016. gadā bija pietiekami aktīvs TW lietotājs (36 tvīti), par SO tēmu viņa profilā atrodams tikai viens ieraksts, un tas pats attiecas uz Polijas luterāņu baznīcas lēmumu aizliegt SO.³ FB Vanags dalījies ar 6 ierakstiem par šo tēmu 2016. gadā – galvenokārt no aprīļa līdz jūnijam, pievienojot vienu rakstu, kas vēstī par Romas pāvesta viedokli SO jautājumā novembrī, – no tiem visi ir dalīšanās ar citu cilvēku viedokļiem.⁴ E. Kalekauris 2016. gadā ir dalījies ar 6 rakstiem par SO, A. Vančenko – ar 3, V. Pirro un R. Otomers – ar 2, K. Kalniņš – ar 1, bet J. Bitāns nav dalījies ne ar vienu ierakstu par šo tēmu. A. Pavlovičs 2016. gadā nebija pietiekami aktīvs FB lietotājs (kopā publicēti tikai 7 ieraksti),⁵ lai pielīdzinātu viņu pārējiem pārstāvjiem. 2021. gadā SO jautājums nav aktuāls nevienā no izpētītajiem profiliem.

Salīdzinājumam: tēmas par SK, heteroseksuālu ģimeni, dzimumlomām un pret-LGBTQ saturs jau 2016. gadā ieņēma daudz prominentāku vietu pārstāvju profilos. Par šīm tēmām J. Vanags 2016. gadā dalās informācijā 16 reizes, E. Kalekauris – 6, K. Kalniņš – 2, J. Bitāns – nevienu, A. Vančenko – 13, V. Pirro – 7 un R. Otomers – 14 reizes (vairumā gadījumu vairāk nekā 3 reizes biežāk nekā par SO jautājumu). Šis un citi jautājumi mācītāju sociālo tīklu kanālos popularitātes ziņā pārtrumpo un aizēno SO. Tas liecina, ka pats SO aizliegums ir tikai viena izpausme plašākiem kultūras un domas diskursa procesiem, kas notiek LELB.

Vērtības un tradīcija Neskatoties uz pieņēmumu par *Sola Scriptura* principa prominento lomu luterānismā, tradīcijai ir svarīga nozīme LELB lēmumu pieņemšanā. Komentējot lēmumu aizliegt SO, J. Vanags saka: “Sinode vienprātīgi balsoja par to, ka mēs turpināsim būt tāda baznīca, kāda bija apustuļu, baznīctēvu, lielo baznīcas skolotāju, reformatoru un pat mūsu pirmskara laika baznīca.”⁶ Arhibīskaps papildina teikto: “LELB bijusi izvēle starp diviem baznīcas modeļiem – vienā no tiem ticīgie sevi identificē ar mantojumu – tradicionālās izpratnes baznīca, bet

3 J. Vanaga tvīts, <https://twitter.com/arhivanags/status/717072800276553733> (skatīts 14.07.2021.)

4 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545> (skatīts 14.07.2021.)

5 Informācija no LELB pārstāvju FB profiliem.

6 “Vanags: Sievietes un vīrieši ir līdzvērtīgi, taču viņiem var būt atšķirīgi uzdevumi”, *Tvnet*, <https://www.tvnet.lv/4695640/vanags-sievietes-un-viriesi-ir-lidzvertigi-tacu-viniem-var-but-atskirīgi-uzdevumi> (skatīts 14.07.2021.)

otrā – orientējas uz mūsdienu postmoderno realitāti.”⁷ Proti, LELB izvēle aizliegt SO ir izvēle palikt līdzšinējā tradīcijā un mantojumā.

E. Kalekaurš līdzīgā tonī apgalvo, ka ar LELB Satversmes izmaiņām “mēs [LELB] vēlamies palikt kontinuitātē ar kristīgo baznīcu visos laikos un visā pasaulē, kā arī ar luterisko baznīcu, sekojot tās praksei, ko tā pazinusi 4 gadsimtu garumā”⁸.

Tātad SO jautājums patiesībā īsti nav jautājums par pašu SO, bet gan par daudz plašāku tēmu – kultūru, pasaules redzējumu, sekošanu tradīcijām. Kā apgalvo I. Pavlovičs, SO “ir Baznīcas gala sākums .. un nevajag aicināt uz diskusiju par lietām, kuras ir skaidras un saprotamas. Gals jau ir pienācis Zviedrijā, Somijā, Norvēģijā”⁹. Pavloviča drūmais paredzējums ir saprotams, ja ar baznīcu saprot nemainīgu, tradicionālu institūciju, – tādu, uz kuru LELB tiecas, ja ticam J. Vanaga argumentam par SO kā izvēli palikt uzticīgiem tradīcijai.

Arī E. Kalekaurš saredz SO kā simptomu plašākai problēmai. Viņš raksta: “Vēl vairāk bažas man vieš tas, ka daži no SO atbalstītājiem divdomīgi izsakās par mūsu Kunga augšāmcelšanos miesā it kā tas varētu būt tikai mīts. [...] SO jautājums ir tikai aizsegs daudz dziļākai, es teiktu, problēmai.”¹⁰ Kalekaura komentārā nolasāma nevēlēšanās identificēties ar SO atzīnušajām baznīcām, jo tās no LELB atšķir ne tikai tas, kāda dzimuma pārstāvis kalpo par mācītāju, bet arī atšķirīgās teoloģijas. Visticamāk, Kalekauram šķiet, ka baznīcas, kas pieļauj SO, ir pārāk teoloģiski liberālas.

LELB pārstāvju viedokļu vidū novērojama trauksme ne vien par baznīcas tradīcijas pārmaiņām, bet arī par tām, kas skar kultūru kopumā. Arhibīskapa Vanaga vārdiem, “par savu identitāti šī Eiropa pati ir lielā apjukumā. Tā vairs neuzticas savām tradīcijām un vērsas pret idejām, kas to reiz padarīja tik izcilu”¹¹. Viņš izsaka neapmierinātību par

7 “Vanags: sieviešu ordinācijā LELB izvēlējās sevi identificēt ar tradicionālu baznīcu”, *Tvnet*, <https://www.tvnet.lv/4719423/vanags-sieviesu-ordinacija-lelb-izvelejas-sevi-identificet-ar-tradicionalu-baznicu>. (skatīts 14.07.2021.)

8 “Edijs Kalekaurš: Mūsu baznīca ir atvērta visiem, bet ne visam”, *Valmieras Ziņas*, <https://www.valmieraszinas.lv/edijs-kalekaurš-musu-baznīca-ir-atverta-visiem-bet-ne-visam/?fbclid=IwAR2p8ENDiKrhWUQSfGnA1DCpqbXOKC4EzAV2GhwDCkdcQB4nVtluS03EbJg> (skatīts 14.07.2021.)

9 I. Pavloviča komentārs FB, https://www.facebook.com/ivarskupcis/posts/10205276421984679?comment_id=10205278405314261 (skatīts 14.07.2021.)

10 E. Kalekaura komentārs FB, https://www.facebook.com/ivarskupcis/posts/10205276421984679?comment_id=10205277918342087 (skatīts 14.07.2021.)

11 Elita Veidemane, “Jānis Vanags: Padarīt krīzi no bada par gavēni”, *NRA*, <https://neatkariga.nra.lv/intervijas/338750-janis-vanags-padarit-krizi-no-bada-par-gaveni> (skatīts 14.07.2021.)

to, ka mūsdienu kultūra neciena “Eiropas un Rietumu tradicionālo, kristīgo kultūru un vērtības”¹², un apgalvo, ka “šobrīd Eiropa atrodas stāvoklī, par kuru priek[a] maz”¹³.

Vairākkārt mūsdienu kultūra un vērtības tiek sauktas par marksistiskām, tādējādi pielīdzinot tās PSRS okupācijas laika traumatiskajai pieredzei. J. Bitāns FB citē profesoru Leonu Taivanu, kas raksta: “Rietumos atšķirībā no Latvijas marksisms un kreisā ideoloģija nekur nav pazuduši. [...] Daudzās Rietumu aģentūrās atbildīgos posteņos sēž cilvēki, kuri piešķir grantus genderisma pētījumiem, tādējādi kulstot šīs idejas, piešķirot tai zinātnisku veidolu, gluži tāpat, kā bija ar marksismu-ļeņinismu.”¹⁴ Viņš arī piemetina, ka mūsdienu kultūra ir “neomarksisma atdzimšana”, kas notiek “ieciētības un tolerances aizsegā”¹⁵. Arī J. Vanags atgādina, ka mūsdienu Rietumu kultūra ir “no vienas saknes ar to ideoloģiju, kuru mūsu tauta ir iepazinusi līdz asinīm”¹⁶.

Citkārt Rietumu kultūras nepilnībās tiek vainota postmodernisma filozofija. Piemēram, J. Vanags apgalvo, ka “mūsdienu ideja par viendzimuma ģimenēm sakņojas postmodernismā, kas ir uzsvērti antiracionāla ideju sistēma, kas noliedz jēdzienu saistību ar faktiem objektīvajā pasaulē un lielā mērā arī zinātni”¹⁷. Viņš pats sakās aizstāvam universālās vērtības, bez kuru pastāvēšanas iestājas nihilisms vai totalitārisms.¹⁸

Izvēli palikt līdzšinējā tradīcijā nosaka izšķiršanās par vērtībām. Reti tiek definēts, par kādām vērtībām konkrēti ir runa, bet pats vērtību jēdziens tiek pieminēts bieži. Piemēram, K. Kalniņš apgalvo, ka “genderideoloģija iznīcina mūsu iespēju sakņoties pamatvērtībās, kas ir dabiskas, cilvēciskas un dievišķas un caur kurām šī pasaule ir dzīvojuši un droši skatījusies nākotnē”¹⁹, bet J. Vanags pauž cerību, ka “Latvija varētu iet

12 “Arhibīskaps Jānis Vanags: Ģimenes jēdziens nav bezformīgs kā ūdens”, *Jaunā konservatīvā partija*, <https://konservativie.lv/2020/11/19/arhibiskaps-janis-vanags-gimenes-jedziens-nav-bezformigs-ka-udens/> (skatīts 14.07.2021.)

13 J. Vanaga komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1170655832950767?comment_id=1170805959602421&reply_comment_id=1170931269589890 (skatīts 14.07.2021.)

14 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/375652337769329>. (skatīts 14.07.2021.)

15 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3875183289236670>. (skatīts 14.07.2021.)

16 “Arhibīskaps Jānis Vanags: Ģimenes jēdziens nav bezformīgs kā ūdens”, *Jaunā Konservatīvā partija*, op. cit.

17 Elita Veidemane, “Jānis Vanags: Niče runāja nevis par Dieva asinīm, bet par mūsējām”, *NRA*, <https://neatkariga.nra.lv/intervijas/338908-janis-vanags-nice-runaja-nevis-par-dieva-asinim-bet-par-musejam> (skatīts 14.07.2021.)

18 Ibid.

19 Elita Veidemane, “Krišts Kalniņš: Ko mēs teiksim Dieva dēlam?”, *NRA*, <https://neatkariga.nra.lv/intervijas/334101-kristis-kalnins-ko-mes-teiksim-dieva-delam> (skatīts 14.07.2021.)

savu īpašu ceļu: nenonākt identitātes politikas mīnu laukā, kaut cik turēties pie klasiskajām, nevis neomarksistiskajām Eiropas vērtībām”²⁰.

Populāri garīdznieku vidū ir Vijas Beinertes viedokļa raksti, ar kuriem bagātīgi savos FB profilos dalās, piemēram, J. Vanags²¹ un A. Vančenko.²² Vienā no rakstiem Beinerte apraksta jaunās, viņsprāt, nevēlamās Eiropas vērtības kā “destruktīvu ideoloģiju” un kritizē Eiropas vīziju – “zaļu, digitālu, veselu, stipru un vienlīdzīgu” nākotni – par to, ka tās vērtībās nav iekļauta ģimene un mazo tautu valodu saglabāšana.²³

Iespējams, garīdznieku domas par vērtībām un tradīcijām ir iespaidojusi politiskā pieredze – vairums pētāmo LELB pārstāvju ir dzīvojuši arī padomju okupācijas apstākļos un pieredzējuši arī valsts atjaunošanas periodu, ko raksturoja izpratne par spēcīgu, nacionālu valsti. Ideju par ideālu valsti kā tādu, kam jāpasargā tās iedzīvotāji no visa negatīvā vai nepieņemamā, var interpretēt kā atbildes reakciju uz padomju pieredzi.

Līdz ar to lēmums aizliegt SO baznīcā plašākā mērogā ir jautājums par palikšanu tradīcijas rāmjos, neļaušanos mūsdienu Rietumu liberālajai kultūrai, kuru, saskaņā ar LELB pārstāvju viedokli, raksturo marksisma un postmodernisma idejas un kas pietiekami neaizstāv konservatīvas ģimenes vērtības.

Strikta dzimumlomu izpratne

Lai arī palikšana tradīcijas ietvaros izklausās pēc saprotama SO aizlieguma skaidrojuma, nevajadzētu domāt, ka aizliegumam nav sakara ar izpratni par sievieti un tās lomu sabiedrībā. Striktu dzimumlomu saglabāšana ir viena no vērtībām, kas veido tradīciju, kuru LELB pārstāvji vēlas saglabāt. Jautājumi par dzimumlomām ieņem prominentu vietu garīdznieku sociālo tīklu profilos. Tajā iekļaujas pārliecība par tikai vienu īstas ģimenes modeli (ģimeni kā sievieti, vīrieti un bērniem), heteronormativitāte,²⁴ kā arī uzskats, ka bioloģiskais dzimums nosaka indivīda dzīves uzdevumus.

To raksturo, piemēram, arhibīskapa Vanaga teiktais, ka, lai arī runa nav par cieņu un vērtību, tomēr sievietēm un vīriešiem “var būt atšķirīgi uzdevumi, atbildība un

20 Veidemane, “Jānis Vanags: Nīče runāja nevis par Dieva asinīm, bet par mūsējām”, *NRA*, op. cit.

21 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/4269469343069385> (skatīts 14.07.2021.)

22 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10222941761245768> (skatīts 14.07.2021.)

23 Vija Beinerte, “Par ceļos mešanos un mugurkaulu”, *Aprīņķis*, <http://www.aprinkis.lv/index.php/viedokli/25472-vija-beinerte-par-celos-mesanos-un-mugurkaulu> (skatīts 14.07.2021.)

24 Heteronormativitāte ir “pārliecība, ka ikviens dabiski ir heteroseksuāls un ka heteroseksualitāte ir ideāls, kas pārāks par homoseksualitāti vai biseksualitāti” (*European Institute for Gender Equality*).

aicinājums”²⁵. Savukārt A. Vančenko pauž ideju par atšķirīgiem dzīves uzdevumiem, daloties ar metaforu: “Ģimenes tēvam ir jābūt kuģa kapteinim. Māte un sieva – par kapteiņa palīgu jeb locmani.”²⁶ Tāpat viņš dalās arī ar citātu, ka “sievietes vieta ir ģimene – tā ir viņas altāris un svētnīca”²⁷. Bet, runājot par ģimenes struktūru, Pavlovičs uzsver, ka “katrā ģimenē vajadzētu vismaz 3 bērnus [..]. Ideālā gadījumā bērni rodas vīrieša un sievietes savienībā jeb laulībā, vīrietim skaidri apzinoties un īstenojot savu vīrišķību un sievietei savu sievišķību”²⁸. Šādā veidā tiek mudināts ticēt, ka bioloģiskais dzimums un dzimumlomas ir nesaraujami saistītas un katra dzimuma pārstāvim ir pienākums tām sekot.

J. Bitāns izvērš ideju par atšķirīgiem pienākumiem tālāk, attiecinot to uz darbu baznīcā, sakot, ka “nevajag sievietei altārī imitēt vīrieti”²⁹. Citā komentārā Bitāns papildina iepriekš teikto: ““Baznīca” ar sievietēm altārī ir bez sakramentu validitātes un īstuma, cilvēki tiek maldināti, ēdot maizi un dzerot vīnu.”³⁰ Tātad, pēc Bitāna domām, sieviete, kas iziet ārpus viņai noliktajām dzimtes lomām, baznīcā nav spējīga pa īstam veikt “vīriešu pienākumus”.

No LELB pārstāvju priekšstatiem par dzimumlomām izriet nepatika pret feminismu. “Radikālais feminisms” nereti tiek pieminēts negatīvā kontekstā, nepaskaidrojot, par kādu no daudzajiem feminisma virzieniem vai domātājiem tieši tiek runāts. Feminisms tiek vainots, piemēram, vīrieša lomas mazināšanā. J. Vanaga vārdiem: “Pēdējās desmitgadēs feminisms Rietumos ir radījis noskaņojumu, kurā vīriešu pienesums sabiedrībā tiek uzvertts kā nenožīmīgs – tāpat kā viņi paši. [..] Tajā pašā laikā feministes publicē uzsaukumus: vīrieši, jums no mums nekas nepienākas!”³¹ Vanags apgalvo arī, ka “Rietumos mācītāji pastorālas sarunas laikā ar sievieti mēdz pat atstāt durvis atvērtas, jo baidās tikt apsūdzēti uzmācībā”³², tādējādi vainojot feminismu vīriešu apdraudē-

25 “Vanags: Sievietes un vīrieši ir līdzvērtīgi, taču viņiem var būt atšķirīgi uzdevumi”, *Tvnet*, op. cit.

26 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10222957253633068> (skatīts 14.07.2021.)

27 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10222368209227326> (skatīts 14.07.2021.)

28 A. Pavloviča komentārs FB, https://www.facebook.com/aldis.pavlovics/posts/1375440169475379?comment_id=1375499056136157 (skatīts 14.07.2021.)

29 J. Bitāna komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3963771540377844?comment_id=3965432363545095&reply_comment_id=3968284476593217 (skatīts 14.07.2021.)

30 J. Vanaga komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/3347223201960675?comment_id=3348422088507453&reply_comment_id=3352894218060240 (skatīts 14.07.2021.)

31 Agnese Meiere, “Arhibīskaps Jānis Vanags: Ielūkoties savā ellē un ieraudzīt savas debesis”, *Santa+*, <https://www.santa.lv/plus/raksts/ieva/arhibiskaps-janis-vanags-ielukoties-sava-elle-un-ieraudzit-savas-debesis-40766/> (skatīts 14.07.2021.)

32 Ibid.

jumā. Citkārt Vanags izsmej feministu tiekšanos uz līdzvērtību, FB publicējot mīmu, kurā zemei pieplacis vīrietis atvainojas par apspiešanu blakus stalti stāvošām sievietēm³³ (tādējādi norādot, ka runas par sieviešu apspiešanu vai diskrimināciju ir muļķīgas), vai dalās ar rakstu, kas noliedz atalgojuma atšķirības sieviešu un vīriešu starpā.³⁴

J. Vanaga gadījumā, iespējams, viņa attieksmi pret feminismu ir ietekmējusi bēdīgi slavenā kanādieša Dž. Pītersona (*Peterson*) idejas. Pītersons tiek dēvēts par “patriarhālisma aizbildni” viņa ultrakonservatīvo viedokļu par dzimumu dēļ.³⁵ Savā TW kontā Vanags dalās ar Pītersona tvītiem vai citātiem 8 reizes 2019. un 2020. gada laikā. Daži no viņa tvītiem, ar ko Vanags ir dalījies, ir saite uz rakstu, ka vīrieši ir īstie vardarbības upuri,³⁶ un raksts par to, kā mūsdienu sabiedrība antagonizē vīriešus.³⁷

Gan 2016. gadā, gan joprojām – 2021. gadā – jautājums par dzimumlomām viskrasāk tiek demonstrēts, iestājoties par “dabisku” ģimeni jeb heteroseksuālu pāri ar bērniem. Piemēram, K. Kalniņš šogad (01.01.2021.–11.07.2021.) savā FB profilā ar aicinājumiem aizstāvēt dzimumlomas, ģimeni vai pret-LGBTQ saturu ir dalījies veselas 73 reizes. Viņš lakoniski raksta “Tēvs ir vīrietis. Vīrietis nav sieviete. Sieviete nav tēvs”, daloties ar bloga ierakstu, kura autors negatīvi izsakās pret ST spriedumu piešķirt “tēva” atvaļinājuma pabalstu sievietei viendzimuma attiecībās.³⁸ Arī vairums citu izvēlēto pārstāvju par šo tēmu publicē daudz satura. J. Vanags FB kontā 2021. gada laikā (līdz 11.07.2021.) ar tēmas saturu ir dalījies 14 reizes, R. Otomers – 42, J. Bitāns – 32, A. Vančenko – 101, A. Pavlovičs – 26, E. Kalekauris – 7, bet V. Pirro – 4 reizes.

R. Otomers savā FB profilā pauž nepatiku pret to, ka Lielbritānija izvēlējusies oficiālajos dokumentos pārdēvēt “māti” par “dzemdējošo vecāku”, un pievieno komentāru “Jo tālāk, jo trakāk...”³⁹ un sašutumu pret gadījumu, kad raidījuma titros ir ticis norādīts tikai “vecāks” bez dzimumu noteicoša precizējuma.⁴⁰

33 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/4104356722913982> (skatīts 14.07.2021.)

34 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1045140595502292> (skatīts 14.07.2021.)

35 “Jordan Peterson, Custodian of the Patriarchy”, *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2018/05/18/style/jordan-peterson-12-rules-for-life.html> (skatīts 14.07.2021.)

36 J. Vanaga tvīts, <https://twitter.com/arhivanags/status/1131649511137452032> (skatīts 14.07.2021.)

37 Dž. Pītersona tvīts, ar ko dalījies J. Vanags, <https://twitter.com/jordanbpeterson/status/1083357841900167168> (skatīts 14.07.2021.)

38 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219962016547571> (skatīts 14.07.2021.)

39 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3301966426571878> (skatīts 14.07.2021.)

40 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3257730800995441> (skatīts 14.07.2021.)

Iestāšanās pret alternatīviem ģimenes modeļiem iezīmē visu pētījumam izvēlēto pārstāvju sociālo tīklu saturu. Atgriežoties 2016. gadā, populāra LELB garīdznieku vidū ir asociācijas “Ģimene” video kampaņa, kurā dažādi cilvēki aicina aizstāvēt heteroseksuālu ģimeni. A. Vančenko dalās ar dažādiem šīs kampaņas materiāliem pat 4 reizes 2016. gada decembra laikā.⁴¹ Arī V. Pirro,⁴² E. Kalekaurs⁴³ un R. Otomers⁴⁴ izplata materiālus tālāk.

Savukārt 2021. gadā centrālie notikumi, kas atkal aktualizējuši ģimenes jautājumu, ir jau pieminētais Satversmes tiesas spriedums piešķirt “tēva” atvaļinājuma līdzekļus vienai no mātēm un notikumi Ungārijā, kurā Ungārijas valdība pieņēma lēmumu aizliegt LGBTQ izglītību skolās, – lēmumu, ko nosodījuši gan starptautiski eksperti,⁴⁵ gan ES valstu līderi.⁴⁶

LELB pārstāvji sociālajos tīklos ir entuziastiski izrādījuši atbalstu Ungārijai LGBTQ kopienas tiesību apspiešanas cīņā. A. Vančenko,⁴⁷ A. Pavlovičs,⁴⁸ J. Bitāns⁴⁹ un K. Kalniņš⁵⁰ ir saviem profila attēliem pievienojuši rāmi Ungārijas atbalstam. Papildus tam K. Kalniņš veselas 2 reizes dalās ar demisijas pieprasījumu premjeram K. Kariņam par viņa nosodījumu attiecībā uz Ungārijas politisko lēmumu.⁵¹ Tāpat viņš dalās J. Bitāna rakstītajā

41 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10209732688867214> (skatīts 14.07.2021.)

42 V. Pirro FB ieraksts, <https://www.facebook.com/viesturs.pirro/posts/1406745226033085> (skatīts 14.07.2021.)

43 E. Kalekaura FB ieraksts, <https://www.facebook.com/edijs.kalekaurs/posts/1262619260462410> (skatīts 15.07.2021.)

44 R. Otomera FB ieraksts. <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/932787260156485> (skatīts 15.07.2021.)

45 Stephanie Nebehay, “U.N. rights expert decries Hungary’s new anti-LGBT law”, *Reuters*, <https://www.reuters.com/world/europe/un-rights-expert-decries-hungarys-new-anti-lgbt-law-2021-06-25/> (skatīts 14.07.2021.)

46 “Latvija un 16 citas ES valstis vēstulē nosoda diskrimināciju pēc seksuālās orientācijas”, *LSM*, <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/latvija-un-16-citas-es-valstis-vestule-nosoda-diskriminaciju-pec-seksualas-orientācijas.a410360/> (skatīts 14.07.2021.)

47 A. Vančenko profila attēls, <https://www.facebook.com/photo?fbid=10222890460803289&set=a.1475288735444> (skatīts 14.07.2021.)

48 A. Pavloviča profila attēls, <https://www.facebook.com/photo?fbid=1480917865594275&set=a.146398712379537> (skatīts 14.07.2021.)

49 J. Bitāna profila attēls, <https://www.facebook.com/photo?fbid=4199369756818020&set=a.528879380533761> (skatīts 14.07.2021.)

50 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219961143725751:1> (skatīts 14.07.2021.)

51 K. Kalniņa FB ieraksti, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219996669493873> un <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219965669278887> (skatīts 14.07.2021.)

postā, kas vēsta, ka “Ungārija arvien iedvesmo!”⁵². Savukārt A. Bobinskis raksta: “Lai Dievs dod, ka Eiropā būtu vairāk tādu politiķu kā Viktors Orbāns!”⁵³ Atgādinājumam – Orbāns ir aktīvi iestājies pret dzimumu līdztiesību,⁵⁴ noraidījis Stambulas konvenciju,⁵⁵ un viņa valdība promotē idejas, ka sievietēm nebūtu jāuztraucas par atalgojumu atšķirībām dzimumu starpā, jāsacensas ar vīriešiem profesionālajā sfērā, bet gan vairāk uzmanības jāvelta mājas dzīvei un bērnu audzināšanai.⁵⁶ Vairākkārt garīdznieku sociālajos tīklos parādās attēls ar ungāru ministres citātu: “Ungārijā dzīvo tikai sievietes un vīrieši. Visas pārējās pasakainās personas var pamest mūsu valsti, ja viņiem nepatīk neapstrīdami fakti.” Ar to dalās V. Pirro⁵⁷ un R. Otomers.⁵⁸

Visi šie gadījumi apliecina to, cik nozīmīga vērtība LELB pārstāvju starpā ir tradicioņālo dzimumlomu saglabāšanai un potenciālu pārmaiņu novēršanai.

Atbalsts Ungārijas valdībai norāda, ka diemžēl formulējuma “par ģimeni!” vai “par ģimenes vērtībām!” otra puse ir kvīrfobija. Par pašu jēdzienu – kvīrs ir “persona, kas nav heteroseksuāla un/vai kā dzimumidentitāte neatbilst tās dzimšanas brīdī piešķirtajai dzimumidentitātei”⁵⁹. “Kvīrfobija” ir atvasinājums no “homofobijas”, kas ir “nepatika vai aizspriedumi pret homoseksuāļiem”⁶⁰. Kvīrfobijas jēdziens izmanto definīcijas pirmo daļu – nepatiku un aizspriedumus –, paplašinot to objektu uz visiem kvīriem, ne tikai homoseksuāļiem. LELB pārstāvju starpā kvīrfobija vispildtāk izpaužas, pasludinot netradicionālas dzimumu vai seksuālās identitātes par ideoloģijām, vairojot bailes no kvīriem un izplatot nepatiesu informāciju par to, ko šīs identitātes nozīmē.

52 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219907229817937> (skatīts 14.07.2021.)

53 A. Bobinska komentārs FB, https://www.facebook.com/photo/?fbid=4199369756818020&set=a.528879380533761&comment_id=4200483623373300 (skatīts 14.07.2021.)

54 “Poland, Hungary block ‘gender equality’ from EU social summit”, *Thomson Reuters Foundation News*, <https://news.trust.org/item/20210507084633-5a25k> (skatīts 14.07.2021.)

55 “Hungary rejected ratifying a treaty to protect women from violence, because it said it promoted ‘destructive gender ideologies’ and ‘illegal immigration’”, *Insider*, <https://www.businessinsider.com/hungary-rejects-treaty-to-protect-women-2020-5> (skatīts 14.07.2021.)

56 Lydia Gall, “Hungary’s Family Minister Undermines Equality for Women”, *Human Rights Watch*, <https://www.hrw.org/news/2020/12/17/hungarys-family-minister-undermines-equality-women> (skatīts 14.07.2021.)

57 V. Pirro FB ieraksts, <https://www.facebook.com/viesturs.pirro/posts/5888030494571180> (skatīts 14.07.2021.)

58 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3302315143203673> (skatīts 14.07.2021.)

59 “Queer”, *Merriam-Webster*, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/queer> (skatīts 14.07.2021.)

60 “Homophobia”, *Lexico*, <https://www.lexico.com/definition/homophobia> (skatīts 14.07.2021.)

Piemēram, LELB pārstāvji vairākkārt pielīdzina homoseksualitāti pedofilijai – to dara gan J. Vanags,⁶¹ gan A. Vančenko,⁶² gan P. Naumovs.⁶³ Papildus tam P. Naumovs dēvē homoseksualitāti par slimību un aicina attiekties pret homoseksuāļiem kā pret slimiem.⁶⁴ Savukārt A. Bobinskis par slimiem uzskata transpersonas, rakstot: “[J]a cilvēkam ir problēmas ar psihisko veselību, viņam vajadzētu meklēt palīdzību pie speciālistiem, nevis prasīt, lai Baznīca un arī visa sabiedrība uzskata viņa novirzi par normu.” Taču jau tajā pašā rindkopā viņš iet pretrunā ar iepriekš teikto un saista transpersonu identitāti ar tīšu morālu pārkāpumu: “[E]smu pārliecināts, ka tajos gadījumos, kad vīrieši apgalvo, ka viņi ir sievietes, dažkārt aiz tā visa patiesībā ir pamatīga bezkaunība.”⁶⁵ Šie viedokļi ir pretrunā ar prominentāko psiholoģijas un veselības organizāciju vienprātīgo pārliecību, ka seksuālā un dzimuma identitāte nav slimība, – pārliecību, kas ir fiksēta jau kopš pagājušā gadsimta noslēdzošajām dekādēm.⁶⁶

LELB garīdznieku profilos tiek izplatīta neglaimojoša un parasti nepatiesu ainu attēlojoša informācija par kvīru kopienu un tās individu morālo stāju. J. Vanags dalās ar rakstu, ka homoseksuāļiem un transpersonām netiek darīts pāri, bet gan viņi ir tie, kas nodara kaitējumu citiem.⁶⁷ Tāpat viņš dalās informācijā, ka viendzimuma pāri ir slikti vecāki⁶⁸ un viņu bērni izaug nelaimīgi.⁶⁹ J. Bitāns raksturo kvīru morāli kā destruktīvu.⁷⁰ R. Otomers izplata viedokli, ka seksualitāte ir morāla izvēle, un papildina to ar nepatiesu informāciju, ka “šodien lielākā daļa LGBT paši uzsver, ka homoseksuālisms tā ir viņu

61 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1305960019420347> (skatīts 14.07.2021.)

62 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10222940483773832> (skatīts 14.07.2021.)

63 P. Naumova komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1305960019420347?comment_id=1306644616018554&reply_comment_id=1306964145986601 (skatīts 14.07.2021.)

64 P. Naumova komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1305960019420347?comment_id=1306644616018554 (skatīts 14.07.2021.)

65 A. Bobinska komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3991350857619912?comment_id=3997280290360302&reply_comment_id=4001187879969543 (skatīts 14.07.2021.)

66 Neel Burton, “When Homosexuality Stopped Being a Mental Disorder”, *Psychology Today*, <https://www.psychologytoday.com/us/blog/hidden-and-look-for/201509/when-homosexuality-stopped-being-mental-disorder> (skatīts 14.07.2021.)

67 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1304477506235265> (skatīts 14.07.2021.)

68 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1152679211415096> (skatīts 14.07.2021.)

69 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/1079390938743924> (skatīts 14.07.2021.)

70 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3767439440011056> (skatīts 14.07.2021.)

izvēle, nevis kaut kas iedzimts, ko nevar mainīt”⁷¹. K. Kalniņš dalās ar tvītu, kurā teikts: “Dzimummaiņa ir uzmanības pievēršana sev. Modes kļiedziens, ko kultivē LGBT”⁷², un tvītu, kas apgalvo, ka “[p]atreizējās LGBT ideoloģijas uzspiešana sabiedrībai veicina transpersonu u. tml. veidošanos”⁷³. Kalniņš arī dalās ar asociācijas “Ģimene” tvītu, kas misrepresentē vardarbības upuru statistiku (statistika vēsta, ka LGBTQ kopienas pārstāvji biežāk ir vardarbības upuri), un apgalvo, ka “LGBT kopienas cilvēki savstarpējās attiecībās ir vardarbīgāki, nekā heteroseksuālie partneri”⁷⁴. Turpinot misinterpretētas informācijas tendenci, Kalniņš savā TW kontā izplata rakstu, ka homoseksualitāte nav ģenētiska, interpretējot to tā, ka seksuālā orientācija būtu izvēle vai nepastāvētu nemaz.⁷⁵ Tāpat viņš dalās ar video, kur Gruzijā agresīvi noskaņoti vīrieši ielaužas LGBTQ aktivistu ofisa balkonā un iznīcina viņu karogus, paužot šādai attieksmei atbalstu.⁷⁶ Kontekstam – 2021. gada 5. jūlijā Gruzijā, Tbilisi, paredzētais praida gājiens tika atcelts pēc tam, kad vardarbīgas konservatīvo grupas uzbruka aktivistiem, žurnālistiem un iebruka aktivistu birojā. Uzbrukums beidzās ar tūrista saduršanu – no dažiem avotiem viņam ticis uzbrukts auskara nēsāšanas dēļ.⁷⁷

Papildus tam kvīri tiek pozicionēti kā apdraudējums bērniem. Ņemot vērā, ka bērnu apdraudējums parasti izraisa spēcīgas negatīvas emocijas pieaugušajos, šādu retoriku var dēvēt par manipulatīvu. J. Vanags izplata humoristisku geju kora dziesmu, kuras vārdi ir “mēs pārvērtīsim tavus bērnus / mēs padarīsim viņus tolerantus un taisnīgus”, kā vēstījumu, kas nopietni apdraud bērnus.⁷⁸ K. Kalniņš izplata ziņu, ka asociācijas “Mozaika” pētījums par vidusskolēnu seksualitāti “apdraud bērnu psihi”.⁷⁹ Tāpat viņš

71 Roberts Otomers, “Par dabisku ģimeni!”, *Aprinķis*, <http://www.aprinkis.lv/index.php/viedokli/22339-macitajs-roberts-otomers-par-dabisku-gimeni> (skatīts 14.07.2021.)

72 K. Blumbergas tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/KBlumberga/status/1410896068422868993> (skatīts 14.07.2021.)

73 K. Blumbergas tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/KBlumberga/status/1410898434740084742> (skatīts 14.07.2021.)

74 Asociācijas “Ģimene” tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/asocgimene/status/1408807756287688705> (skatīts 14.07.2021.)

75 A. Kudora tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/AndisKudors/status/1413031669125234688> (skatīts 14.07.2021.)

76 Tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/akmens/status/1412100810033467392> (skatīts 14.07.2021.)

77 “LGBT+ campaigners in Georgia call off pride march after office attack”, *Reuters*, <https://www.reuters.com/world/europe/protesters-storm-lgbt-campaigners-office-tbilisi-before-planned-march-2021-07-05/> (skatīts 14.07.2021.)

78 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/4803670552982592> (skatīts 14.07.2021.)

79 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219745948306000> (skatīts 14.07.2021.)

dalās ar tvītu, kas aicina uzmanīt bērnus no aktīvistiem,⁸⁰ un ar tvītu, kas pauž uzskatu, ka šīs “pretdabiskās ideoloģijas [LGBTQ] mērķi” ir “bērnu gatavināšana”⁸¹.

Kvīrfobija ir cieši sapinusies ar ģimenes izpratni J. Bitāna redzējumā, viņam rakstot: “Kad dzimums disharmonizē un nav iespējams vīrietim, kas mamma, un mātei, kas tētis, kur homoseksuāls pāris nespēj realizēt tikai vīrietim un sievietei iespējamo, kļūstot par tēvu un māti bērnam, tad šo nepārvaramo Dieva iekārtojumu un dabas likumu var aizstāt ar realitāti aizstājošu terminu “Vecāks 1” un “Vecāks 2””⁸². Papildus tam viņa viedoklis ir, ka “agrāk tādus grēciniekus [kvīrus] Dievs lika nosist ar akmeņiem, bet tagad viņus vairs tā nesoda, jo Pastarajā tiesā Dievs pats ar saviem eņģeļiem viņus nosodīs ar mokām ellē”⁸³. Viņš arī uzskata, ka piederība LGBTQ kopienai ir ierindojama tajā pašā kategorijā, kur noziegumi, piemēram, zagšana un slepkavība.⁸⁴

A. Bobinskis ir lakonisks savā kvīrfobijā, rakstot: “Dievs, atpestī Latviju un arī citas valstis no sātāniskās LGBT ideoloģijas!”⁸⁵ Savukārt R. Otomers dalās ar komiksu, kas nepatiesi (attēls nāk ar FB faktu pārbaudītāja labojumu) apgalvo, ka liberāļi atbalsta maziem bērniem veiktu hormonu terapiju. Attēls ir papildināts ar komentāru “kreiso liberastu ideoloģija”⁸⁶. Tāpat Otomers savā profilā dalījies ar attēliem no protesta pie Saeimas par dabiskām ģimenēm, kuros redzami tādi saukļi kā “Ikviens var tapt brīvs no homoseksuālisma” un “Dezorientētu cilvēku kopdzīve nav ģimene”⁸⁷. Ar postu tālāk dalījušies arī A. Pavlovičs, A. Vančenko un I. Pavlovičs, un ar “patīk” to novērtējis S. Ratnieks.

Savukārt K. Kalniņš ir FB dalījies ar bloga rakstu, kurā pausts viedoklis, ka seksuālā orientācija nemaz neeksistē – eksistē vienīgi “laulība un netiklība”⁸⁸. Cits raksts, ar ko

80 Tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/tantenolaukiem/status/1413225380467679238> (skatīts 14.07.2021.)

81 Tvīts, ar ko dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/Mikipele6/status/1409110113508544512> (skatīts 14.07.2021.)

82 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3745703235518010> (skatīts 14.07.2021.)

83 J. Bitāna komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3787572594664407?comment_id=3788256051262728&reply_comment_id=3788307417924258 (skatīts 14.07.2021.)

84 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/photo?fbid=4197577983663864&set=pcb.4197579040330425> (skatīts 14.07.2021.)

85 A. Bobinska komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3708508409237493?comment_id=3716224988465835 (skatīts 14.07.2021.)

86 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3347906888644498> (skatīts 14.07.2021.)

87 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/photo?fbid=3136501413118381&set=pcb.3136501889785000> (skatīts 14.07.2021.)

88 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10203272367196768> (skatīts 14.07.2021.)

Kalniņš ir dalījies, ir Vijas Beinertes izteikti homofobiskais raksts, kas raksturo LGBTQ kopienas pārstāvjus kā tādus, kuri apzināti grauj ģimenes institūtu.⁸⁹

Vairāku garīdznieku vidū tiek izplatīta arī infografika, kas parāda “patiesos” kvīru kopienas mērķus – vispirms legalizēt partnerattiecības, bet pēc tam padarīt bērnus par precī un ķirurģiski mainīt bērnu dzimumu bez vecāku atļaujas. Ar šo ierakstu ir dalījies J. Bitāns⁹⁰ un A. Pavlovičs⁹¹, bet savu atbalstu ar “patīk” tam pauduši K. Kalniņš, M. Kalējs un S. Ratnieks.

Kvīrfobija ir izpaudusies arī tiešā saistībā ar SO jautājumu, J. Vanagam apgalvojot, ka “[m]etode, kas atļāva Rietumu baznīcām svētīt viendzimuma pārus, izrietēja pēc tam, kad atļāva ordinēt sievietes. Šie ir divi viens otram sekojoši soļi”⁹². Tas liek domāt, ka noteicošā loma izvēlē aizliegt SO bija bailēm no tālākas liberālas baznīcas attīstības viendzimuma pāru pieņemšanā.

Dzimumlomu tēma LELB garīdznieku sociālajos tīklos tiek bieži apspriesta, no kā iespējams secināt, ka strikta atbilstība dzimumlomām – ar no tā izrietošo heteronormativitāti – ir viena no LELB pārstāvju svarīgākajām vērtībām. SO savukārt ir kaut kas, kas apdraud stabilos, tradicionālos priekšstatus par to, kas ir pieļaujams katra dzimuma pārstāvim, un līdz ar to apdraud vienu no svarīgākajām vērtībām. Tādēļ SO aizliegums ir saprotams kā attieksmes deklarācija dzimumlomu jautājumā un brīdinājums tiem, kas, iespējams, vēlētos novirzīties no tradicionālajiem priekšstatiem, – ja vēlies piedēvēt LELB, tev ir jātic, ka dzimumlomas ir bioloģiski determinētas un tikai atbilstība tām ir kristīga vērtība.

Cīņa pret “genderistiem” un “ideologiem”

Kultivējot iepriekšējās nodaļās izkristalizētos priekšstatus par kultūru un vērtību aizstāvību, kā arī striktām dzimumlomām, neizbēgama ir situācija, kurā LELB ir jānostāda sevi pret “citu”. Tas savukārt noved pie priekšstatiem, ka pastāv kultūru cīņa, kuras zaudējuma gadījumā tiek apdraudēts viss, kas ir svarīgs un

89 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219691257618767> (skatīts 14.07.2021.)

90 J. Bitāna komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/373443959977707?comment_id=3735233729898294&reply_comment_id=3741233149298352 (skatīts 14.07.2021.)

91 A. Pavloviča FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aldis.pavlovics/posts/1358456877840375> (skatīts 14.07.2021.)

92 “Arhibīskaps Vanags: Sieviešu ordinācija ir solis uz geju laulību atzīšanu”, *Jauns*, <https://jauns.lv/raksts/zinas/18352-arhibiskaps-vanags-sieviesu-ordinacija-ir-solis-uz-geju-laulibu-atzisanu> (skatīts 14.07.2021.)

svēts. Retorika, ko LELB pārstāvji izmanto, iemieso idejas par kultūru sadursmi un viņu pašu apdraudētību pretinieka priekšā.

J. Bitāns raksta: “Liberālo un konservatīvo vērtību karš, kad izkristalizējas, atklājas kā ļaunuma un svētuma karš.”⁹³ Jo īpaši kareivīgs pretinieks, pēc LELB pārstāvju domām, ir “LGBT lobisti”⁹⁴. K. Kalniņš demonstrē priekšstatus par šo cīņu, sakot: “[B]ezdzimuma ideoloģija [...] piesaka karu pret mūsu tautas pamatvērtībām, pret sabiedrības un cilvēku identitātes vērtībām. [...] [I]deoloģiskais karš būs daudz traģiskāks, un tā sekas būs daudz neparedzamākas, jo jau tagad lasām, kādas nevēdzības notiek valstīs, kur genderisti ir panākuši savu.”⁹⁵ Viņa retorika intervijā ir eksaltēta. Pretinieki tiek nostādīti neglaimojošā gaismā, bet viņa pārstāvētā viedokļa paudēji tiek demonstrēti kā tādi, kas ir briesmās. Kalniņš turpina: “Mēs redzam, kā šī absolūti minoritārā genderistu grupa meklē iespējas valstiskā mērogā legalizēt savu graužošo un morāli iznīcinošo bezdzimuma ideoloģiju, caur medijiem uzspiežot to pārējiem, spraucoties iekšā skolās un pat bērnudārzos. [...] Tas viss kopā ved sabiedrību, tautu un valsti pretim bojāejai. Tā ir garīgā spītālība, kuras ietekmē sabiedrības morālais kodols sapūst, un tauta iet bojā.”⁹⁶ J. Bitāns domas koncentrē līdzīgā virzienā un salīdzina LGBTQ ar PSRS, sakot, ka šī kopiena “iebrien svešā zemē un aizsargāšanos sauc par agresiju un kara vešanu”⁹⁷. Šādā veidā LGBTQ kopiena tiek konstruēta nevis kā cilvēki, kas vēlas tikt pieņemti un cienīti, bet gan kā uzbrucēji un ideologi.

Cīņas motīvs ir identificējams arī LELB pārstāvju tendencē piedēvēt slēptus mērķus šķietami ikdienišķiem notikumiem, piemēram, SK ratifikācijai. Ar infografiku par to, ka SK ieviesīs jaunu pasaules kārtību, seksualizēs bērnus un piespiedīs sabiedrību audzināt bērnus pēc radikālā feminisma postulātiem, savos FB profilos dalās R. Otomers⁹⁸ un J. Bitāns.⁹⁹ Arī J. Vanags ir pārliecināts – ja SK tiks ratificēta, “Latvijas valstij būs

93 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3718789121542755> (skatīts 14.07.2021.)

94 K. Kalniņa FB ieraksts, <https://www.facebook.com/krists.kalnins.1/posts/10219829730800510> (skatīts 14.07.2021.)

95 Elita Veidemane, “Krists Kalniņš: Ko mēs teiksim Dieva dēlam?”, *NRA*, <https://neatkariga.nra.lv/intervijas/334101-krists-kalnins-ko-mes-teiksim-dieva-delam> (skatīts 14.07.2021.)

96 Ibid.

97 J. Bitāna komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3734439599977707?comment_id=3735233729898294&reply_comment_id=3741233149298352 (skatīts 14.07.2021.)

98 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3199070806861441> (skatīts 14.07.2021.)

99 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3708508409237493> (skatīts 14.07.2021.)

pienākums uz mūsu dzīvi raudzīties caur šo [sociālā konstrukcionisma un radikālā feminisma] ideoloģiju brillēm un attiecīgi mūs regulēt”¹⁰⁰.

LELB pārstāvju vidū tiek konstruēts naratīvs, ka pasaule, kādu to pazīstam, atrodas uz iznīcības sliekšņa. Piemēram, R. Otomers citē sertifikātu zaudējušā¹⁰¹ bijušā psihoterapeita V. Rudziša rakstu, kas vēsta: “Kristieši šajā (homoseksuālu u. c.) ģimenes aprakstā redz kultūras regresu, mežonības izniršanu, bet psiholoģijas “speciālisti” – dažādus ģimenes modeļus. Grib sevi iztēlot kā gaismnešus, bet patiesībā ir cilvēces progresa iznīcinātāji, kas paši neredz tālāk par savu degungalu. [..] Ja sekosim šādu psiholoģijas plānprātīgu padomam, tad dažu desmitu gadu laikā sabruks visa Rietumu kultūras celtnē, ieskaitot ekonomiku.”¹⁰²

LELB pārstāvjiem nesimpātiskie viedokļi bieži tiek dēvēti par propagandu vai meliem. Piemēram, K. Kalniņš TW dalās ar ziņu, kurā Ungārijas politiku nosodošs viedokļa raksts tiek dēvēts par “Tvnet propagandu”¹⁰³, un ar tvītu, kurā kvīru aktivisti tiek apvainoti propagandas izplatīšanā.¹⁰⁴ Viņš tālāk izplata arī mīmu, kurā “LGBT propaganda” tiek attēlota kā meitene, kas citai meitenei pūš ausīs skaņu ar lielu mūzikas instrumentu, neļaujot viņai no tā izvairīties.¹⁰⁵

Viens no cīņas apakšmotīviem ir cīņa par vārda brīvību. A. Pavlovičs dalās ar bijušā Latvijas Universitātes pasniedzēja H. Tumana rakstu, kas vēsta, ka “ir sācies globāls uzbrukums vārda brīvībai” un “šodien cenzūra plosās visos medijos, arī internetā, kas līdz šim skaitījās brīva telpa”¹⁰⁶, un ar B. Rudevskas rakstu par vārda brīvības apdraudējumu.¹⁰⁷ Arī J. Vanags savā TW kontā dalās ar Rudevskas rakstu, kurā minēts, ka Eiropā par naida runu uzskatīti un apspiesti tiek “praktiski vis[i] konservatīvai un/vai judeo-kristīgai pasaules ainai atbilstoš[i] viedokļi par laulību, ģimeni, cilvēka seksualitāti,

100 Veidemane, “Jānis Vanags: Nīče runāja nevis par Dieva asinīm, bet par mūsējām”, *NRA*, op. cit.

101 Māra Rozenberga, “Psihoterapeitu biedrība anulē Rudziša sertifikātu; viņš par to nav apbēdināts”, *LSM*, <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/psihoterapeitu-biedriba-anule-rudzisa-sertifikatu-vins-par-to-nav-apbedinats.a108911/> (skatīts 14.07.2021.)

102 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3189426964492492> (skatīts 14.07.2021.)

103 Tvīts, ar kuru dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/AOzoli1/status/1411715463873245192> (skatīts 14.07.2021.)

104 Tvīts, ar kuru dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/tantenolaukiem/status/1413225380467679238> (skatīts 14.07.2021.)

105 Tvīts, ar kuru dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/TalavasB/status/1409779382097432577> (skatīts 14.07.2021.)

106 A. Pavloviča FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aldis.pavlovics/posts/1395635957455800> (skatīts 14.07.2021.)

107 A. Pavloviča FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aldis.pavlovics/posts/1456087461410649> (skatīts 14.07.2021.)

imigrāciju, islāmu un citiem “karstiem” tematiem”¹⁰⁸, un ar paša rakstu par dzēšanas kultūru (*cancel culture*), kurā Vanags kritizē pretinieku (kas šajā gadījumā ir “sociālā taisnīguma karotāji”) par neiecietību pret citu cilvēku tiesībām izteikt savu viedokli.¹⁰⁹ Arī ministres M. Golubevas iniciatīva vērsties pret naida noziegumiem K. Kalniņa izpratnē tiek interpretēta kā vērsšanās pret vārda brīvību (viņa retvīts).¹¹⁰

Cīņas vai kara retorika ir nozīmīga sabiedrības intereses rosināšanai – tā veicina trauksmi, mudina izvēlēties pusi, kurā nostāties, pozicionē atšķirīgu viedokļu pārstāvjus kā draudu un iebiedē. Starp citu, kultūru kara retorika nav unikāls Latvijas sabiedrības koncepts – tā tiek identificēta un pētīta visā Rietumu sabiedrībā, un daži domātāji norāda uz tās raksturu, kas apdraud demokrātiju.¹¹¹

Kultūru cīņas priekšstatu promotēšanai svarīgi ir demonstrēt konservatīvo sabiedrības daļu kā šīs cīņas upurus. LELB pārstāvji to dara uzstājīgi. Šo tendenci apliecina A. Vančenko dalīšanās ar citātu “Šodien visdiskriminētāk sāk justies pareizas orientācijas, nevakcinēts, veselīgs baltais cilvēks, kurš domā ar savu galvu”¹¹². Diskriminācija ir vadmotīvs arī J. Vanaga postā (ar kuru dalās arī V. Pirro), kas vēsta, ka ASV augstskolas diskriminē to darbiniekus-kristiešus.¹¹³ Bet J. Bitāns dalās ar Vijas Beinertes rakstu, kas apgalvo, ka Rietumos cilvēki tiek atlaisti no darba ideoloģisku iemeslu dēļ,¹¹⁴ un salīdzina konservatīvo sabiedrības daļu ar apspiestajiem disidentiem PSRS.¹¹⁵

J. Vanags brīdina, ka jaunās kultūras ietvaros briesmās būs ikviens: “Ārvalstu juristi ir izpētījuši tipisko “naida runas noziedznieka” profilu. Kas viņš ir? Vienkāršs, parasts vidusmēra pilsonis, ģimenes tēvs vai māte. Samērā bieži tiek vajāti garīdznieki. Arī pie mums var gadīties, ka ne viens vien katoļu priesteris, luterāņu vai baptistu mācītājs

108 Tvīts, ar kuru dalījies J. Vanags, <https://twitter.com/guntarsv/status/1396704796153950208> (skatīts 14.07.2021.)

109 Tvīts, ar kuru dalījies J. Vanags, <https://twitter.com/arhivanags/status/1363906446614794241> (skatīts 14.07.2021.)

110 Tvīts, ar kuru dalījies K. Kalniņš, <https://twitter.com/DievaSuni/status/1410973625855918088> (skatīts 14.07.2021.)

111 Zach Stanton, “How the ‘Culture War’ Could Break Democracy”, *Politico*, <https://www.politico.com/news/magazine/2021/05/20/culture-war-politics-2021-democracy-analysis-489900> (skatīts 14.07.2021.)

112 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10222931005256875> (skatīts 14.07.2021.)

113 V. Pirro FB ieraksts, <https://www.facebook.com/viesturs.pirro/posts/1180579591982984> (skatīts 14.07.2021.)

114 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/4221914331230229> (skatīts 14.07.2021.)

115 J. Bitāna komentārs FB, https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/4220318228056506?comment_id=4220714261350236 (skatīts 14.07.2021.)

nonāks uz apsūdzēto sola, jo būs no kanceles lasījis attiecīgu Jaunās Derības fragmentu vai citējis Katoļu baznīcas katehisma vārdus par homoseksuālismu...”¹¹⁶ Tādējādi tiek veicinātas bailes no pretinieka un pārmaiņām.

Tāpat arhibīskaps salīdzina mūsdienu Rietumu kultūru ar mīnu lauku, “kurā par detonatoru stieplēm kalpo arvien jauni politkorektuma principi. Ja kaut vienai uzkāpsi, būsi pagalam. Viens neapdomīgs joks vai pirms divdesmit gadiem publicēts raksts, un izdzēšanas kultūra (*cancel culture*) gādās, lai tu zaudētu darbu un ienākumus, nevarētu dabūt kredītkarti un lai sociālajos tīklos pār tevi nemitīgi veltos naida straumes”¹¹⁷.

Savukārt K. Kalniņš attēlo ainu, kurā mūsdienu kultūra pārvērš politiskās aprises, rakstot, ka “ši jaunā ideoloģija ir vērsta uz cilvēku brīvās gribas un prāta paverdzināšanu, un tai ir totalitāra režīma pazīmes. Ja šī noziedzīgā ideoloģija ielauzīsies stratēģiski svarīgos valsts sektoros – tiesās, medijos, bruņotajos spēkos, valsts iestādēs –, tad notiks varas maiņa, un to patlaban mēģina izdarīt slēptā veidā”¹¹⁸. Kalniņš īpaši uzsver to, ka vīrietis ir īstais pretinieka ideoloģijas upuris: “Tas, kas tagad tiek vērsts pret vīrieti, pasludinot kā vienīgo varmāku sabiedrībā, patiesībā ir slēpta, nesaudzīga emocionāla vardarbība pret katru Latvijā dzīvojošu vīrieti!”¹¹⁹ Arī J. Bitāns dalās ar V. Beinertes rakstu, kas apgalvo, ka baltie vīrieši un tēvi ir kultūru kara apdraudēti.¹²⁰

Papildus pretinieka pozicionēšanai kultūras un politiskajā telpā Kalniņš uzsver arī tā apdraudējumu personiskajā sfērā: “[L]aunums uzvar cilvēku un pasauli, kā tas lēnām un konsekventi atņem pašu dārgāko, ielaužas mūsu mājās, atņem mūsu bērnus, atņem vīrišķību un sievišķību, izspārda ar kājām mūsu ģimenes pavardu, lai veidotu bezdzimuma un bezidentitātes masu, kas seko trulām, mirklīgām iekārēm un kam nav nekā svēta un patiesa.”¹²¹

Arī A. Pavlovičs – tiesa gan, mērenākā tonī nekā Kalniņš – konstatē, ka “Pienākušas dienas, kad ir jāiedziļinās jautājumos un jāsaprot, kas notiek ar rietumu civilizāciju, kas notiek ar mums, un kāda var būt rītdiena. Kungs, apžēlojies!”¹²².

Jo īpaši apdraudēti, saskaņā ar LELB garīdznieku retoriku, ir tieši kristieši. K. Kalniņš apgalvo, ka kristiešu vajāšanas Rietumu sabiedrībā jau notiek un “neviens nevēlas

116 J. Vanaga FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.vanags.7545/posts/4118509121498742> (skatīts 14.07.2021.)

117 Veidemane, “Jānis Vanags: Nīče runāja nevis par Dieva asinīm, bet par mūsējām”, *NRA*, op. cit.

118 Veidemane, “Kristis Kalniņš: Ko mēs teiksim Dieva dēlam?”, *NRA*, op. cit.

119 Ibid.

120 J. Bitāna FB ieraksts, <https://www.facebook.com/janis.bitans/posts/3751588444929489> (skatīts 14.07.2021.)

121 Veidemane, “Kristis Kalniņš: Ko mēs teiksim Dieva dēlam?”, *NRA*, op. cit.

122 A. Pavloviča FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aldis.pavlovics/posts/1362092824143447> (skatīts 14.07.2021.)

tolerēt kristiešu vērtības un ticības dzīvi. Padomju laikos kristiešus izmeta no viņu darbvietām, tagad, ja cilvēks atklāj, ka ir kristietis, nereti viņu vai nu nepieņem darbā, vai nav iespējams saņemt darbā paaugstinājumu”¹²³.

Šāda veida retorikas mērķis ir iebiedēt lasītājus ar drūmiem nākotnes scenārijiem un aicināt viņus uz rīcību pretoties pārmaiņām sabiedrībā. K. Kalniņš pauž aicinājumu rīkoties ar vārdiem: “Vai jānolaiž rokas, redzot, ka ļaunais netiklības gars ir radījis savu ideoloģiju un piekritēju armiju, lai izpostītu Dieva radīto kārtību, kas ir laulība un ģimene, kas ir vīriešiem un sievietēm no dzimšanas dāvatā un bioloģijas noteiktā identitāte?”¹²⁴

Aktīvākie aicinājumi LELB garīdznieku profilos skar tieši aicinājumus atbalstīt “dabisku ģimeni” jeb iestāties pret tiesību nodrošināšanu viendzimuma pāriem un ģimenēm. A. Pavlovičs dalās ar aicinājumu sadoties rokās, “lai nostāvētu un noturētu savu bērnu un visas tautas nākotni!”¹²⁵. Bet R. Otomers raksta: “Šodien mums ir vajadzīga katra saprātīga cilvēka balss, kurš nebaidās iestāties par patiesību – par laulību, par ģimeni, kurā ir abi bioloģiskie vecāki – tēvs un māte, par bērnu tiesībām uz abiem vecākiem, par nedzimuša bērna tiesībām nebūt nogalinātām abortos, par kristīgām pamatvērtībām.”¹²⁶ Arī A. Vančenko aicina savus sekotājus uz rīcību un lūdz parakstīt petīciju pret SK¹²⁷ un Eiropas pilsoņu iniciatīvu “Mamma, Tētis un Bērni”.¹²⁸

LELB naratīvā kristieši un visa konservatīvā sabiedrības daļa atrodas aizsardzības pozīcijā, bet visi pārējie – aktīvistu, valdība, Eiropa, feministi, kvīri, sociāli progresīvie – ir uzbrucēji un ienaidnieki. Visam, par ko iestājas pretinieks, tiek piedēvēti ļauni – dažkārt slēpti – nodomi. Īpaši apdraudēti LELB izpratnē ir kristieši, bērni un baltie vīrieši.

SO aizliegums ir kļuvis par frontes līniju, kas novilkta starp LELB un pretinieku – ļauno, neomarksistisko, postmoderno genderistu Eiropu –, neskatoties uz to, ka, ļoti iespējams, daudzas sievietes, kas gribētu ordinēties LELB, arī ir konservatīvi domājošas un daudzos jautājumos pievienotos vīriešu viedokļiem. Aizliegums drīzāk ir kā simbols jeb demonstrācija pretiniekam, ka LELB nepieņems un nedarīs to, kas tiek sagaidīts no mūsdienu luterāņu baznīcas.

123 Veidemane, “Krišts Kalniņš: Ko mēs teiksīm Dieva dēlam?”, *NRA*, op. cit.

124 Krišts Kalniņš, “Satversmes tiesas spriedums degradē ģimenes jēdziena izpratni”, *Katedrāle*, <http://www.katedrale.lv/index.php?id=24030> (skatīts 14.07.2021.)

125 A. Pavloviča FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aldis.pavlovics/posts/1326609937691736> (skatīts 14.07.2021.)

126 R. Otomera FB ieraksts, <https://www.facebook.com/roberts.otomers/posts/3280499135385274> (skatīts 14.07.2021.)

127 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10208140407741181> (skatīts 14.07.2021.)

128 A. Vančenko FB ieraksts, <https://www.facebook.com/aigars.vancenکو/posts/10208068055132411> (skatīts 14.07.2021.)

Secinājumi

LELB garīdznieku sociālo tīklu izpēte ļauj secināt, ka SO aizlieguma iemesli ir meklējami plašākā vēlmē aizsargāt ierastās tradīcijas un vērtības. Nozīmīga aizsargājamo vērtību daļa ir strikti un nemainīgi priekšstati par dzimumlomām. Regulārā un eksaltētā retorika, kas saistīta ar tradīciju un vērtību zaudēšanu, liecina par trauksmi un bailēm no pārmaiņām sabiedrībā un mēģinājumiem par to pārliecināt arī citus. Ironiskā kārtā SO aizliegums metalīmenī nav paredzēts, lai aizliegtu sieviešu kalpošanu, bet gan lai demonstrētu LELB nostāju šķiešanas vai reālas – atkarīgs no interpretācijas – kultūru cīņas apstākļos.

Diemžēl liela daļa centienu aizsargāt to, kas ir svarīgs LELB pārstāvjiem, notiek uz jau tāpat marginalizētas sabiedrības grupas – LGBTQ kopienas – rēķina. Sociālo tīklu ierakstos un komentāros parādās daudz aizspriedumu un nepatikas kultivēšanas un daudz ideju, kas ir aizskarošas, nepatiesas, uzbrūkošas vai klaji naidīgas.

Papildu secinājums, ko neizdevās iekļaut darba galvenajā daļā, ir tas, ka, salīdzinot LELB pārstāvju 2016. gadā un 2020./21. gadā publicēto saturu sociālajos tīklos, retorika par dzimumlomām un kultūru cīņu ir stipri amplificēta – izteiksmes veids ir kļuvis naidīgāks, jūtīgās tēmas aizņem lielāku daļu no izpētītajiem profiliem, un par šīm tēmām ir daudz vairāk ierakstu. 2016. gada laikā FB ierakstu par dzimumlomām skaits bija 16 (J. Vanags), 6 (E. Kalekaurs), 2 (K. Kalniņš), 0 (J. Bitāns), 13 (A. Vančenko), 7 (V. Pirro) un 14 (R. Otomers), bet uz pusi īsākā (!) laika posmā – no 2021. gada sākuma līdz 11. jūlijam – skaits ir 14 (J. Vanags), 7 (E. Kalekaurs), 73 (K. Kalniņš), 32 (J. Bitāns), 101 (A. Vančenko), 4 (V. Pirro) un 42 (R. Otomers). Tas liecina, ka SO bija tikai viens no pirmajiem atklātajiem soļiem tālākas polarizēšanās virzienā, un liek raizēties par to, kā šis process risināsies nākotnē.

Pētījums demonstrē, ka SO aizliegums ir tikai viena no daudzajām sociāla procesa, ko, pārņemot LELB pārstāvju terminoloģiju, var dēvēt par kultūru cīņu, izpausmēm, un līdz ar to var apgalvot, ka galvenie sieviešu ordinācijas aizlieguma iemesli LELB izriet no ārpus Bībeles avotiem.

SUMMARY

Under the surface of the Latvian Evangelical Lutheran Church prohibition of female ordination

This is a study of the ideological background behind the decision of the Latvian Evangelical Lutheran Church (LELC) to officially exclude women from ministry. The ideological tendencies can be difficult to detect and systematize. In order to do that, the study researches the online presence of seven select ministers of LELC, including Archbishop J. Vanags and the former Dean of the District of Riga K. Kalniņš. Social media is a fruitful source of information regarding topics that tend to be excluded from other forms of public discourse. Its informal climate seems to provoke people – the ministers included – to be more frank and less constrained in speaking their minds.

The research reveals the following tendencies in the ideological landscape of LELC representatives: emphasis on values and tradition, rigid understanding of gender roles, the idea of the battle between the Christian and the liberal worldviews, and queerphobia. The perception of the world as a battlefield proves to be especially fundamental. In view of the LELC representatives, themselves and the conservative Christians are on one side of the battle line, while the malicious liberal Western ideologues who want to disrupt all the traditions and life as we know it are on the other.

Unfortunately, some of these tendencies manifest themselves in dangerous misinformation or even borders on hate speech. When one sees the world as a battlefield, it is of no surprise that the perceived enemy – often already marginalized groups of society like queer people – are thought to deserve the worst. Also, the political anti-Western sentiment can be of concern.

Altogether, the research clearly demonstrates that the question of the ordination of women is only a manifestation of a much larger phenomenon. This decision arises from a climate of fear, anger, and reluctance to accept changes in the world.